

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Green New Deal – Τι υπόσχεται, τι κάνει και γιατί δεν αρκεί

(1) Στα τέλη του 2019 (πριν την έκρηξη της πανδημίας), η ΕΕ αποφάσισε να στείλει ένα **ισχυρό** μήνυμα σχετικά με την απόφασή της (και την αποφασιστικότητά της) να παίξει ηγετικό ρόλο στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Έτσι, συμφωνήθηκε και ανακοινώθηκε η απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να φτάσει στην «κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050». Με τυμπανοκρουσίες, αποκτήσαμε τη «Νέα Πράσινη Συμφωνία» (Green New Deal). Ένα βήμα στη σωστή κατεύθυνση και ένα ισχυρό μήνυμα προς τη διεθνή κοινότητα.

(2) Και μετά ενέσκηψε η πανδημία. **Μετά** τον αρχικό πανικό και τις ιστορίες συνωμοσίας, άρχισε να εμφανίζεται ο όρος «πλανητική υγεία», για να περιγράψει την ανάγκη παράλληλης προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του φυσικού περιβάλλοντος ως εντελώς αλληλένδετων και **αλληλοεξαρτώμενων** συστημάτων.

(3) Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ξεκίνησαν οι συζητήσεις για το Σχέδιο Ανάκαμψης από τις αναμενόμενες επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία. Όπως μάθαμε στη διάρκεια της πανδημίας, η οικονομική ανάκαμψη **οφείλει** να είναι και δίκαιη (να **συμπεριλαμβάνει** την κοινωνία, να μην αφήνει κάποιους συμπολίτες μας πίσω ή απ' έξω) και πράσινη (να συμβάλλει στην έγκαιρη αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και στην προστασία της βιοποικιλότητας, σε αντίθεση με το ισχύον αναπτυξιακό μοντέλο). Μπήκαν στο τραπέζι σημαντικά ποσά, ακούστηκαν νέες βαρύγδουπες δηλώσεις, ακολούθησαν εθνικά σχέδια για την πολυπόθητη ανάκαμψη.

(4) Για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, η επιστήμη μάς έχει θέσει με σαφήνεια ένα αυστηρό χρονοδιάγραμμα, το οποίο απαιτεί μειώσεις των ανθρωπογενών εκπομπών των Αερίων του Θερμοκηπίου κατά 7,6% ετησίως από τώρα μέχρι το 2030, με απώτερο **σκοπό** την εκμηδένισή τους πριν το 2050 (ιδανικά, το 2040). **Ειδάλλως** χάνουμε κάθε ελπίδα συγκράτησης της πλανητικής θερμοκρασίας κοντά στο πιο «βιώσιμο» +1,5°C και **παραδινόμαστε** στο έλεος της υπερθέρμανσης του πλανήτη.

(5) Η Green New Deal περιλαμβάνει και μία σειρά ριζικών αλλαγών στον τομέα των μεταφορών, της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και στις καταναλωτικές μας συνήθειες (λιγότερο κρέας, περισσότερα εποχικά φρούτα και λαχανικά, περπάτημα, μέσα συλλογικής μεταφοράς αντί ΙΧ **κ.λπ.**) Εκεί πρέπει οι Ευρωπαίοι να ρίξουμε το βάρος μας, μιας και οι αλλαγές εκεί θα είναι πιο δύσκολες και πιο απότομες, εφόσον συνεχίζουμε να προσπαθούμε να πετύχουμε περιορισμό της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη στους +1,5°C. Σε αντίθετη περίπτωση, μπορούμε να καθίσουμε στο πλάι, παρατηρητές και να δείχνουμε με το δάχτυλο τους «άλλους» που πρέπει να αναλάβουν δράση (ΗΠΑ, Κίνα, πλούσιος Βορράς κ.λπ.) σαν να είμαστε επιβάτες σε αυτόν τον πλανήτη και όχι πλήρωμα!

(Νίκος Χαραλαμπίδης. Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ. Διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

A1. Να κάνετε περίληψη της τελευταίας παραγράφου του κειμένου σε 70-90 λέξεις.

Μονάδες 15

2η δραστηριότητα

A2. Ποια η λειτουργία των εισαγωγικών στην 1^η παράγραφο και της πρώτης παρένθεσης στην 3^η παράγραφο;

Μονάδες 6

A3. μετά, ειδάλλως, κ.λπ. : Ποιος είναι ο ρόλος της κάθε διαρθρωτικής λέξης/φράσης στη συνοχή του κειμένου;

Μονάδες 3

A4. α) Συνώνυμα των: **ισχυρό, οφείλει, σκοπό**

Μονάδες 3

β) Αντώνυμα των: **αλληλοεξαρτώμενων, συμπεριλαμβάνει, παραδινόμαστε**

Μονάδες 3

A5. Σε μία επιστολή σας προς την Greenpeace, αξιοποιώντας και υλικό από το κείμενο, να αναφέρετε πώς είναι δυνατόν να προστατευτεί το περιβάλλον, σε 200-250 λέξεις.

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ: Ένας καροτσέρης παραδίδει έναν ελέφαντα στον Άντριαν Ρούκγουισλ

«Ορίστε» είπε ο καροτσέρης με ικανοποίηση. «Είναι όλος δικός σας».

«Δεν θέλω έναν ελέφαντα», είπε ο Άντριαν Ρούκγουισλ αδύναμα.

«Ακούστε να σας πω», είπε ο καροτσέρης με κάποια τραχύτητα, «ταξίδεψα όλη νύχτα, για να σας φέρω αυτό το αναθεματισμένο ζώο, εντάξει; Είστε ο κύριος Άντριαν Ρούκγουισλ. Επομένως, το ζώο είναι δικό σας.

«Πώς είναι το όνομα του;», ρώτησε με βραχνή φωνή.

«Ρόζι»,είπε ο καροτσέρης.

Μόλις άκουσε το όνομά του, ο ελέφαντας ταλαντεύτηκε πέρα-δώθε και έβγαλε μία τσιριχτή φωνούλα σαν την κραυγή ζευγαρώματος ενός μικροσκοπικού κλαρινέτου. Ήταν αλυσοδεμένος στο κάρο με δύο αλυσίδες γύρω από τα μπροστινά του πόδια που έκλειναν με λουκέτο. Άπλωσε την προβοσκίδα του με γοητευτικό τρόπο προς το μέρος του Άντριαν και φύσηξε μία μικρή πνοή αέρα.

Ο Άντριαν είπε «τι θα την κάνω;»

«Αυτό»,είπε εκείνος με έκδηλη ικανοποίηση, «είναι πρόβλημά σου, φίλε. Εμένα με πληρώσανε, για να την παραδώσω και την παρέδωσα.»

«Μα δεν μπορώ να τη βάλω μέσα στον κήπο», είπε ο Άντριαν.

«Αυτό θα έπρεπε να το σκεφτείτε, πριν την παραγγείλετε», απάντησε ο καροτσέρης.

«Μα δεν την παρήγγειλα. Μου την κληροδότησε ο θεός μου», συνέχισε ο Άντριαν.

«Δεν πρέπει να σας συμπαθούσε και πολύ», του απάντησε ο καροτσέρης.

«Δεν μπορείτε να βάλετε μπροστά μου έναν ελέφαντα και ύστερα να με αφήσετε μόνο», διαμαρτυρήθηκε ο Άντριαν.

«Για ακούστε», είπε ο καροτσέρης με φωνή που έτρεμε και πρόσωπο που άρχισε να παίρνει μαβί χρώμα. «Με πληρώσανε να μεταφέρουν ελέφαντα. Ταξίδευα όλη νύχτα. Κόντευε να αναποδογυρίσει το κάρο. Είναι το χειρότερο ταξίδι που έκανα στα 24 χρόνια που είμαι καροτσέρης. Για αυτό, πάρτε τη να πηγαίνω.»
«Κοιτάζτε, μπορείτε να την πάτε λίγο παρακάτω; Έχω έναν φίλο που έχει μάντρα. Θα πάρετε μία χρυσή λίρα για αυτό», είπε ο Άντριαν.
«Τότε αλλάζει το πράγμα», είπε ο καροτσέρης.

(Τζέραλντ Ντάρελ. Η ΡΟΖΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΜΟΥ. Διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

B1. Να αιτιολογήσετε σε 50-60 λέξεις, κατά την άποψή σας, τη συμπεριφορά του ελέφαντα.

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

B2. α) Ποιος αφηγηματικός τρόπος επικρατεί στο κείμενο και τι επιτυγχάνεται με τη χρήση του;

Μονάδες 9

β) Στο κείμενο χρησιμοποιείται μία παρομοίωση. Να την εντοπίσετε και να αναφέρετε σε τι εξυπηρετεί η χρήση της.

Μονάδες 6

3^η δραστηριότητα

B3. Να χαρακτηρίσετε τη συμπεριφορά του καροτσέρη σε ένα ενιαίο κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 20

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ & ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ-ΔΡΑΠΕΤΩΝΑΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΑΒΡΙΛΗΣ